Länsstyrelsen Värmland

Datum
2026-10-19

Diarienummer
6591–2026

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.bb@regeringskansliet.se

Remissyttrande Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan, Boverkets rapport 2026:16

Ert diarienummer: LI2026/01167

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Värmlands län tillstyrker i huvudsak Boverkets förslag om regler för livscykel-GWP (Global Warming Potential) och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan.

Länsstyrelsen är positiv till att klimatkraven för nybyggnation integreras direkt i plan- och bygglagen (2010:900, PBL) samt att nuvarande lagstiftning om klimatdeklaration för byggnader upphävs. Detta säkerställer att klimatfrågan i ett tidigt skede blir en naturlig del av byggprocessen.

Enligt förslaget träder kraven i kraft stegvis. Från den 1 januari 2028 gäller kraven för nya byggnader med en användbar golvyta större än 1 000 kvadratmeter, och från den 1 januari 2030 omfattas samtliga nya byggnader, inklusive sådana med en yta under 1 000 kvadratmeter. Länsstyrelsen anser generellt att tidplanen för införandet av kraven är rimlig, men har reservationer gällande det tidsmässiga glapp som uppstår för byggnader med en användbar golvyta under 1 000 kvadratmeter.

Avsnitt 4 Implementering av EU-regler om livscykel-GWP i EPBD

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen önskar dock anmärka på följande punkt där ytterligare analys bedöms vara till nytta för processen.

4.1 EU-krav om livscykel-GWP och gränsvärden i EPBD

Enligt förslaget undantas byggnader under 1 000 kvadratmeter från de nya redovisningsreglerna fram till år 2030. Samtidigt upphävs lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader den 1 april 2027. Länsstyrelsen ser en risk i att ett betydande tidsglapp uppstår för en stor del av byggandet. För byggnader under 1 000 kvadratmeter innebär detta att det under perioden april 2027 till och med december 2029 inte finns något lagstadgat krav på klimatredovisning. Detta medför att en betydande mängd nybyggnation kommer att uppföras utan att klimatpåverkan beräknas eller redovisas, vilket innebär en förlust av viktiga miljödata och försvårar uppföljningen av klimatmålen.

Ur ett branschperspektiv finns dessutom en risk att mindre konsultföretag, som specialiserat sig på klimatberäkningar för mindre projekt, förlorar sitt marknadsunderlag. Ett treårigt avbrott i kraven riskerar att leda till ett tapp i kompetens och kunskapsuppbyggnad inom sektorn, vilket i sin tur kan försvåra implementeringen när kraven väl träder i kraft 2030.

Länsstyrelsen anser att behovet av att bibehålla kompetensen i branschen samt vikten av att inte förlora klimatdata för en betydande del av byggandet bör vägas mot den administrativa vinsten av att inte driva två system samtidigt.

5 Beräkning av livscykel-GWP från 2028 och 2030

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen avseende förändringar i nuvarande regler om klimatdeklaration och införandet av nya regler för energideklaration. Tidigare har klimatdeklarationer utgjort en separat process i anslutning till byggandet, där deklarationen lämnats in till Boverket efter att byggnaden uppförts. Genom att nu integrera kraven direkt i PBL blir klimatfrågan en integrerad del av byggprocessen.

Länsstyrelsen anser att implementeringen av livscykel-GWP och gränsvärden, i enlighet med EU-direktivet, skapar nödvändiga styrmedel för att nå nationella och internationella klimatmål. Som exempel stärks förutsättningarna för att uppnå etappmålen i miljömålet Begränsad klimatpåverkan samt de nationella klimatmål Sverige.

Länsstyrelsen vill lyfta följande punkter där ytterligare analys bedöms vara till nytta för processen.

5.1 Referensstudieperiod

Länsstyrelsen noterar att beräkningar av livscykel-GWP inkluderar en hypotetisk rivning efter referensstudieperioden (50 år), inklusive potential för återvinning (modul D). Det finns här en risk för målkonflikter mellan de nya klimatkraven och de befintliga avfallskraven i PBL och plan- och byggförordningen (PBF), vilka främst fokuserar på sortering och materialbevarande.

En risk är att en rivningsmetod bedöms som godtagbar enligt avfallsreglerna på grund av en hög sorteringsgrad, men samtidigt är problematisk ur ett klimatperspektiv på grund av hög energianvändning eller långa transporter. Eftersom gränsvärdena endast omfattar byggskedet (modul A1–A5) finns en risk för kortsiktig optimering. Detta kan leda till konstruktionsval som underlättar uppfyllandet av gränsvärdet idag, men som försvårar en klimatneutral rivning och återvinning i framtiden.

För att motverka denna risk och främja ett genuint cirkulärt byggande föreslår Länsstyrelsen att Boverket utreder hur gränsvärdena kan utformas för att stimulera ”design för demontering”. Genom att planera för att byggnader i framtiden kan plockas isär snarare än rivas, kan byggnader i högre grad betraktas som framtida materiallager snarare än avfall. Detta skulle skapa en nödvändig synergi mellan avfallshanteringens mål och klimatberäkningarnas syfte.

5.6 Eliminering av dataluckor

Länsstyrelsen ser en risk för motverkande effekter i förslaget om 90 procents täckningsgrad och efterföljande uppräkning. Om denna baseras på generiska genomsnittsvärden kan en byggherre som noggrant identifierar material med hög klimatpåverkan paradoxalt nog få ett högre slutvärde än en aktör som lämnar samma delar som dataluckor.

För att gränsvärdena ska fungera som ett effektivt styrmedel är det avgörande att det alltid lönar sig att använda faktiska data.

Länsstyrelsen noterar att Boverket avser att använda konservativa standardvärden, men understryker att dessa måste vara tillräckligt höga för att undvika att noggrannhet missgynnas. Detta är

nödvändigt för att säkerställa att metodiken inte motverkar ambitionen om transparens och precision i klimatberäkningarna.

8 Kontroll av klimatberäkningar

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen. Länsstyrelsen önskar dock lyfta följande synpunkter.

Länsstyrelsen noterar att klimatredovisningen flyttas från en separat lagstiftning till att bli ett tekniskt egenskapskrav i PBL, vilket innebär att kontrollansvaret integreras i byggnadsnämndernas ordinarie tillsyn och kontroll. Länsstyrelsen understryker det omfattande behovet av kunskapshöjande åtgärder och systemstöd som denna förändring medför.

För att säkerställa en likvärdig och rättssäker tillämpning över hela landet krävs tydlig nationell vägledning, harmoniserade kontrollmetoder och tillgång till expertstöd. Utan tillräckliga resurser och stöd riskerar implementeringen att bli bristfällig, vilket i förlängningen kan äventyra målet om minskade utsläpp.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av t.f. länsråd Cecilia Tisell med plan- och infrastrukturhandläggare Meda Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också rättschef Ingela Alverfors samt enhetschef Samhällsbyggnad Anna Persson medverkat.